

ΘΕΟΔΩΡΑ ΚΙΤΣΟΓΛΟΥ

Από: aemitroa [aemitroa@minedu.gov.gr]
Αποστολή: Δευτέρα, 22 Οκτωβρίου 2018 3:26 μμ
Προς: 01.ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ; admin-tpd@ad.auth.gr; 03.ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ; 04.ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ; 06.ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ; 07.ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝ/ΜΙΟ; 09.ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ; 10.ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ; 11. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ; 12.ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ; 13.ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ; 14.ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ; 15.ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ; 16.ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ; 17.ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ; 19.ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ; 20.ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ; 21.ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ; 22.ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ; 24.ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ; 25.ΑΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.; 26.ΤΕΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ; 27.ΤΕΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ; 28.ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ; 29.ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ; 30.ΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ; 31.ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ; 32.ΤΕΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ; 33.ΤΕΙ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ; 35.ΤΕΙ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ; 36.ΑΣΠΑΙΤΕ; 23.Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΑΣ; persnl@unipi.gr; dioikisi@iky.gr; lithour@agro.auth.gr; ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ; ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ; ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ; Π.Φ.Λ. ΑΠΘ; Τ.Δ.Δ.Π.Δ. ΑΠΘ; contact@aeavellas.gr; info@aeaa.gr; info@aeahk.gr; secretary@aeath.gr; valeria@asfa.gr; izorba@aua.gr; tprosopikou@hua.gr; staffmanager@teiep.gr
Κοινοποίηση: Τμήμα Γ΄ Τεκμηρίωσης & Διασφάλισης Ποιότητας
Θέμα: ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ: Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας (World Mental Health Day) _10 Οκτωβρίου 2018, με θέμα «Νέοι άνθρωποι και ψυχική υγεία σε έναν κόσμο που αλλάζει» (Young people and mental health in a changing world)

Σας διαβιβάζουμε το με αριθμό πρωτοκόλλου Γ1γ/Γ/ΦΑΥ9.1/Φ.19/Γ.Π.οικ.73950/28.09.2018 (ΑΔΑ: 7Υ95465ΦΥΟ-Β5Κ) έγγραφο του Τμήματος Γ΄ Ανάπτυξης Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του Υπουργείου Υγείας με θέμα: «**Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας (World Mental Health Day)_ 10 Οκτωβρίου 2018, με θέμα "Νέοι άνθρωποι και ψυχική υγεία σε έναν κόσμο που αλλάζει"** (Young people and mental health in a changing world)» για ενημέρωση των υπαλλήλων σας.

Για την προβολή του εγγράφου ακολουθήστε τον σύνδεσμο:

<https://diavgeia.gov.gr/doc/7%CE%A595465%CE%A6%CE%A5%CE%9F-%CE%925%CE%9A?inline=true>

Για περαιτέρω διευκρινίσεις επί του περιεχομένου του εγγράφου, παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι να επικοινωνήσουν απευθείας με τον φορέα έκδοσής του.

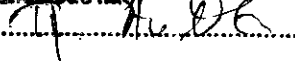
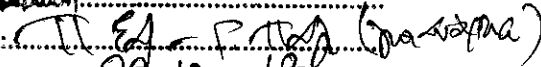
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Γενική Διεύθυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης

Διεύθυνση Προσωπικού Ανώτατης Εκπαίδευσης

Τμήμα Δ΄ Μητρώου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. & ΟΙΚ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
(Διαβιβαστικό)

1 Για ενέργεια:
2 Για ενημέρωση: .....
3 Υπόψη: (για νόημα)
23.10.2018

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Γ' ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Αθήνα, 28.9.2018

Αρ. πρωτ.: Γ1γ/Γ/ΦΑΥ9.1/Φ.19/Γ.Π.οικ.73950

Ταχ. Διεύθυνση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Ι. Σέττα
: Στ. Χατζηχαραλάμους
Τηλέφωνα : 213-2161623/1701
Φαξ : 213 2161919
E-mail : pfy3@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ : ΟΠΩΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ
ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ: Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας (World Mental Health Day) _10 Οκτωβρίου 2018, με θέμα «Νέοι άνθρωποι και ψυχική υγεία σε έναν κόσμο που αλλάζει» (Young people and mental health in a changing world).

ΣΧΕΤ: 1. Το με αριθμ. Γ3δ/ΔΦ 4.3,ΦΑΥ 9.2016/Γ.Π.οικ.9350/08-02-2016 (ΑΔΑ: 7ΦΗ9465ΦΥΟ-002) έγγραφο της Δ/σης Π.Φ.Υ. και Πρόληψης, με θέμα: Υπενθύμιση του αρ.πρωτ. Γ3δ/Δ ΦΑΥ9/Γ.Π.οικ.60005/5.08.2015 έγγραφο της Δ/σης Π.Φ.Υ και Πρόληψης, με θέμα «Καθορισμός ενιαίων διαδικασιών έκδοσης Εγκυκλίων για Παγκόσμιες και Διεθνείς Ημέρες/ Εβδομάδες για θέματα υγείας».
2. Το αριθμ. Γ3α/ΔΥ/18.09.2018 Υπηρεσιακό Σημείωμα της Δ/σης Ψυχικής Υγείας του Υ.Υγείας

Η Δ/ση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Τμήμα Γ' Ανάπτυξης Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας και Πρόληψης, σε συνεργασία με τη συναρμόδια Δ/ση Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας, στο πλαίσιο της **Παγκόσμιας Ημέρας Ψυχικής Υγείας (World Mental Health Day)**, όπως αυτή έχει καθιερωθεί από την Παγκόσμια Ομοσπονδία Ψυχικής Υγείας (WFMH) και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) και είναι η **10^η Οκτωβρίου** εκάστου έτους, σας ενημερώνει για τα ακόλουθα:

Α. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας για το έτος 2018, θέτει ως μήνυμα της Ενημερωτικής Εκστρατείας «**Νέοι άνθρωποι και ψυχική υγεία σε έναν κόσμο που αλλάζει**» (Young people and mental health in a changing world), επιδιώκοντας να

ενημερώσει την παγκόσμια κοινή γνώμη για τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα πρόληψης σχετικά με τις ψυχικές διαταραχές στην παιδική και εφηβική ηλικία.

Β1. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η εφηβεία και τα πρώτα χρόνια της ενηλικίωσης, είναι περίοδοι της ζωής κατά τις οποίες συντελούνται πολλές αλλαγές, για παράδειγμα αλλαγές στο σχολικό περιβάλλον, αναχώρηση από το σπίτι για το πανεπιστήμιο ή για μια νέα εργασία. Σε πολλούς νέους, αυτές θεωρούνται συναρπαστικές στιγμές, μπορούν όμως και να είναι περίοδοι πρόκλησης άγχους και ανησυχίας. Σε μερικές περιπτώσεις, αν δεν αναγνωριστούν και δεν γίνει κατάλληλη διαχείριση από τους νέους, αυτά τα συναισθήματα είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε ψυχικές επιπλοκές ή και ασθένειες. Η χρήση των διαδικτυακών τεχνολογιών που εξαπλώνεται, ενώ αναμφίβολα παρέχει πολλά πλεονεκτήματα, ενδέχεται επίσης να επιφέρει επιπρόσθετες πιέσεις, καθώς η συνδεσιμότητα σε εικονικό δίκτυο οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας και της νύχτας αυξάνεται. Επίσης, πολλοί έφηβοι ζουν σε περιοχές, οι οποίες επηρεάζονται από περιστατικά έκτακτης ανθρωπιστικής κρίσης, όπως πολεμικές συγκρούσεις, φυσικές καταστροφές και επιδημίες. Οι νέοι που βιώνουν τέτοιες καταστάσεις είναι ιδιαίτερος ευάλωτοι σε ψυχικές διαταραχές και ασθένειες.

Οι μισές από τις ψυχικές ασθένειες ξεκινούν στην ηλικία των 14 ετών, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις δεν ανιχνεύονται και δεν θεραπεύονται. Με όρους βαρύτητας της ασθένειας μεταξύ των εφήβων, η κατάθλιψη είναι η τρίτη αιτία νοσηρότητας σε αυτούς. Η αυτοκτονία είναι η δεύτερη αιτία θανάτου των ατόμων από 15 έως 29 ετών. Η επιβλαβής χρήση αλκοόλ και παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών από εφήβους, αποτελεί μείζον θέμα σε πολλές χώρες, γεγονός που είναι δυνατόν να οδηγήσει σε επικίνδυνες συμπεριφορές. Οι διατροφικές διαταραχές αποτελούν επίσης ανησυχητικό ζήτημα για τους νέους.

Ευτυχώς, υπάρχει μια αναπτυσσόμενη αναγνώριση της σημασίας της προσφοράς βοήθειας στους νέους ανθρώπους, ώστε να οικοδομήσουν τη ψυχική τους δύναμη, από τα πρώτα χρόνια της ζωής τους, για να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις του σημερινού κόσμου που αλλάζει. Τα στοιχεία αποδεικνύουν ότι η προώθηση και η προστασία της ψυχικής υγείας των εφήβων έχει πλεονεκτήματα, όχι μόνο στην υγεία τους βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, αλλά και στις εθνικές οικονομίες και στην κοινωνία. Με υγιείς νέους ανθρώπους ικανούς να συνεισφέρουν περισσότερο στην εργασία, στην οικογένεια, στην κοινότητα και στην κοινωνία, επιτυγχάνεται η ευημερία και η ανάπτυξη σε κάθε επίπεδο.

B2. Ως προς τα μέτρα πρόληψης, πολλά δύνανται να γίνουν, ώστε να βοηθηθεί ένας νέος να οικοδομήσει ψυχικό σθένος από μικρή ηλικία, να προλάβει την ψυχική διαταραχή και να διαχειριστεί και να θεραπεύσει την ψυχική ασθένεια. Η πρόληψη αρχίζει με την αναγνώριση και την κατανόηση των πρώιμων μηνυμάτων και συμπτωμάτων της ψυχικής διαταραχής/ασθένειας. Οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά και τους έφηβους να καλλιεργήσουν και να αναπτύξουν δεξιότητες ζωής, ώστε να αντιμετωπίσουν τις καθημερινές προκλήσεις στο σπίτι και στο σχολικό περιβάλλον. Παράλληλα, είναι δυνατόν να παρασχεθεί ψυχοκοινωνική υποστήριξη στα σχολεία και σε άλλες κοινοτικές δομές και φυσικά να ευαισθητοποιηθούν και να καταρτιστούν οι επαγγελματίες υγείας στο χώρο της υγείας, ώστε να είναι σε θέση να ανιχνεύσουν και να διαχειριστούν διαταραχές της ψυχικής υγείας.

Η επένδυση σε προγράμματα για την κατανόηση, την ενσωμάτωση και την τεκμηρίωση της ψυχικής υγείας των νέων, από τους αρμόδιους φορείς στους τομείς που αφορούν την κοινωνία, την υγεία και την εκπαίδευση, θεωρείται ουσιαστική. Αυτή η επένδυση θα πρέπει να συνδέεται με προγράμματα που θα εστιάζουν:

α. στην ενημέρωση των εφήβων και των νέων για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να φροντίσουν την ψυχική τους υγεία (αυτοφροντίδα)

β. στην ενημέρωση των νέων ατόμων, των γονέων και των εκπαιδευτικών, ώστε να μάθουν πώς να υποστηρίζουν τους φίλους τους, τα παιδιά τους και τους μαθητές τους.

B3. Η Παγκόσμια Ομοσπονδία Ψυχικής Υγείας στην αναφορά της για τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Ψυχικής Υγείας για το έτος 2018, η οποία είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο <https://wfmh.global/world-mental-health-day-2018/>, επισημαίνει τα κάτωθι:

«Φαντάσου να μεγαλώνεις στον κόσμο μας σήμερα. Διαρκώς να μάχεσαι τις συνέπειες της καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τους πολέμους και τη βία στο σπίτι, στο σχολείο και στην εργασία. Οι περισσότεροι νέοι άνθρωποι περνούν το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας τους στο διαδίκτυο – αντιμετωπίζοντας εγκλήματα και εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο και παίζοντας βίαια παιχνίδια. Οι αριθμοί των αυτοκτονιών και της χρήσης ουσιών αυξάνονται σταθερά. Οι νέοι με διαφοροποίηση στη σεξουαλική συμπεριφορά/κατεύθυνση συχνά νιώθουν μόνοι και περιθωριοποιούνται όταν είναι αληθινοί με τους εαυτούς τους. Οι νέοι άνθρωποι

βρίσκονται στην ηλικία κατά την οποία σοβαρές ασθένειες μπορούν να προκληθούν και να εδραιωθούν, χωρίς όμως ουσιαστικά να διδάσκονται θέματα για την ψυχική υγεία και την ευημερία.

Η Παγκόσμια Ομοσπονδία Ψυχικής Υγείας επικεντρώνεται στους νέους ανθρώπους και την ψυχική υγεία σε έναν κόσμο που αλλάζει ενόψει της Παγκόσμιας Ημέρας Ψυχικής Υγείας 2018. Στόχος είναι να επισημανθούν τα θέματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι σε όλο τον κόσμο σήμερα και να ξεκινήσει η συζήτηση σχετικά με το τι χρειάζονται οι νέοι για να αναπτυχθούν με υγεία, ευτυχία και δύναμη. Με αφορμή αυτή τη χρονιά, σημαντικό είναι να δοθεί έμφαση στις ανάγκες των νέων ανθρώπων. Είναι ώρα για διαμόρφωση κοινών θέσεων και να απαιτηθούν περισσότερα για αυτόν τον ευαίσθητο πληθυσμό – το μέλλον μας εξαρτάται από αυτόν!»

Γ. Με το άρθρο 12 του Ν.2716/1999 θεσμοθετήθηκαν οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε). Οι Κοι.Σ.Π.Ε. στον τομέα της ψυχικής υγείας αποβλέπουν στην κοινωνικο-οικονομική ενσωμάτωση και επαγγελματική ένταξη των ατόμων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα και συμβάλλουν στη θεραπεία τους και στην κατά το δυνατό στην οικονομική τους αυτάρκεια. Πρόκειται για μία καινοτόμο μορφή κοινωνικής επιχειρηματικότητας, μία νέα μορφή αυτοοργάνωσης, μέσα από την οποία εκτελούνται επαγγελματικές δραστηριότητες τόσο από άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας, όσο και από υγιή άτομα, ενώ ο νέος θεσμός συντέλεσε και αποτέλεσε πρόδρομο της ανάπτυξης της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ελλάδα. Οι Κοι.Σ.Π.Ε., παρ' όλες τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν, αποτέλεσαν αντικείμενο αξιολόγησης και ανάδειξης ως βέλτιστη πρακτική κοινωνικοοικονομικής επανένταξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι Κοι.Σ.Π.Ε. έχουν συστήσει την Πανελλήνια Ομοσπονδία των Κοι.Σ.Π.Ε. (Π.Ο.Κοι.Σ.Π.Ε.), η οποία αποτελεί το δευτεροβάθμιο συλλογικό όργανο εκπροσώπησης τους.

Σκοποί και στόχοι της Π.Ο.Κοι.Σ.Π.Ε. είναι:

- α) Η προαγωγή των συμφερόντων των Κοι.Σ.Π.Ε. και η υποστήριξη τους σε θεσμικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.
- β) Η υποστήριξη των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα, και η εμπέδωση των αρχών και στόχων της κοινοτικής ψυχιατρικής και της τομεοποίησης των υπηρεσιών ψυχικής υγείας στην Ελληνική Επικράτεια.

γ) Η προαγωγή της κοινωνικής, αλληλέγγυας οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας εν γένει και η υποστήριξη δραστηριοτήτων ηθικού εμπορίου και ηθικής επιχειρηματικής δράσης.

ε) Η εν γένει εκπροσώπηση των Κοι.Σ.Π.Ε. έναντι της Ελληνικής Πολιτείας και σε κάθε είδους συλλογικά, εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα.

στ) Η μελέτη, εξειδίκευση, προβολή και υποστήριξη των θεμάτων που ενδιαφέρουν και αφορούν τους Κοι.Σ.Π.Ε. και η συνεργασία, η αλληλοϋποστήριξη, η ενημέρωση και η πληροφόρηση μεταξύ των Κοι.Σ.Π.Ε.

ζ) Η από κοινού με την Ελληνική Πολιτεία, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα όργανά της αναζήτηση και επίτευξη λύσεων σε προβλήματα που απασχολούν τους Κοι.Σ.Π.Ε.

η) Η ανάπτυξη σε συνεργασία με τους Κοι.Σ.Π.Ε. ή και αυτοτελώς, επιχειρηματικών – οικονομικών δραστηριοτήτων και ερευνητικών, επιστημονικών, μελετητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων μη ανταγωνιστικών άμεσα ή έμμεσα προς αυτές των μελών με στόχο και το οικονομικό όφελος των Κοι.Σ.Π.Ε. και των μελών τους.

Δ. Στο πλαίσιο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, υπενθυμίζεται ότι εκδόθηκαν από το Υπουργείο Υγείας οι ακόλουθες Εγκύκλιοι:

α) η υπ' αριθ. πρωτ. Γ3δ/Δ/ΦΑΥ9/2015/Γ.Π.οικ.77540/9-10-2015 (ΑΔΑ: ΩΩΘΩ465ΦΥΟ-ΧΞ3) εγκύκλιος της Δ/σης ΠΦΥ & Πρόληψης με θέμα «Αξιοπρέπεια στην Ψυχική Υγεία»,

β) η υπ' αριθ. πρωτ. Γ3δ/Δ/ΦΑΥ9/Γ.Π.οικ.28223/15-04-2016 (ΑΔΑ: ΩΜΗΣ465ΦΥΟ-ΡΔΕ) εγκύκλιος της Δ/σης ΠΦΥ & Πρόληψης με θέμα «Ευρωπαϊκή Ημέρα για τα Δικαιώματα του Ασθενούς (European Patients Rights Day – ERPD) και

γ) η υπ' αριθ. πρωτ. Γ3δ/Δ/ΦΑΥ9.1/Γ.Π.οικ.73862/05.10.2016 Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας (World Mental Health Day) _10 Οκτωβρίου 2016, με θέμα «Αξιοπρέπεια στην Ψυχική Υγεία – Πρώτες Βοήθειες Ψυχολογικής και Ψυχικής Υγείας για Όλους» (Dignity in Mental Health – Psychological & Mental Health First Aid for All).

δ) το υπ' αριθ. πρωτ. Γ3δ/Δ/ΦΑΥ9.1/Γ.Π.οικ.29018/13.04.2017 (ΑΔΑ: 7ΛΓ9465ΦΥΟ-11Β) έγγραφο με θέμα «Υπενθύμιση εγγράφου με αφορμή την Ευρωπαϊκή Ημέρα για τα Δικαιώματα του Ασθενούς (European Patients' Rights Day - ERPD), 18 Απριλίου 2017»

ε) η υπ' αριθ. πρωτ. Γ3δ/Δ/ΦΑΥ9.1/Γ.Π.οικ.76184/10.10.2017 (ΑΔΑ: 7ΜΚΔ465ΦΥΟ-ΞΧ7) Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας (World Mental Health Day) _10 Οκτωβρίου 2017, με θέμα «Ψυχική Υγεία στο χώρο εργασίας» (Mental Health in the Workplace).

Ε. Οι πολίτες που επιθυμούν να καταγγείλουν θέματα προσβολής δικαιωμάτων των ψυχικά ασθενών, έχουν τη δυνατότητα να απευθύνονται εγγράφως ή να ενημερωθούν τηλεφωνικώς στην Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές, που εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Αυτοτελούς Τμήματος Προστασίας Δικαιωμάτων Ληπτών Υπηρεσιών υγείας (Αριστοτέλους 17 – 101 87 Αθήνα)

ΣΤ. Σε συνέχεια των ανωτέρω, προτείνεται ενδεικτικά η ανάπτυξη, οργάνωση και υλοποίηση των ακόλουθων ενεργειών και δράσεων:

- Ενημέρωσης - πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης/πολιτών, παιδιών, εφήβων, εκπαιδευτικών, επαγγελματιών υγείας και διάφορων κατηγοριών ευπαθών ομάδων πληθυσμού πολιτών, για θέματα που σχετίζονται με τις διαστάσεις της ψυχικής υγείας στην παιδική και εφηβική ηλικία, την πρόληψη μέσω του ελέγχου παραγόντων κινδύνου (στρες, άγχος κλπ), καθώς και την ενίσχυση δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής που συμβάλλουν στη διατήρηση της ψυχικής τους υγείας, μέσα σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.
- Επιμόρφωσης επαγγελματιών υγείας καθώς και άλλων στελεχών αρμόδιων υπηρεσιών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, που απασχολούνται σε δομές και υπηρεσίες υγείας και ψυχικής υγείας, σχετικά με τον εντοπισμό και την διαχείριση των παραγόντων κινδύνου που σχετίζονται με τη ψυχική υγεία στην παιδική και εφηβική ηλικία, ενισχύοντας τις κατάλληλες δεξιότητες και ικανότητες προκειμένου να αναγνωρίζουν, να κατανοούν και να διαχειρίζονται τις ιδιαίτερες συνθήκες μεταβολών στην καθημερινή τους ζωή.
- Οι εν λόγω δράσεις, προτείνεται να αναπτυχθούν με την συνεργασία τοπικών και περιφερειακών φορέων και υπηρεσιών και των κατά τόπους Ιατρικών Συλλόγων, Επιστημονικών Εταιρειών σχετικών με την Ψυχική Υγεία ή άλλων αρμόδιων επιστημονικών και επαγγελματικών Φορέων, Συλλόγων ασθενών, εθελοντικών οργανώσεων και Περιφερειακών Υπηρεσιών συναρμόδιων Υπουργείων κ.α., προκειμένου να επιμορφωθούν στην προαγωγή της ψυχικής υγείας των νέων, ώστε να ενισχυθεί η αυτοεκτίμηση τους με σκοπό την αντιμετώπιση μεταβαλλόμενων καταστάσεων.

- Ανάπτυξης πρωτοβουλιών για διαμόρφωση καλών πρακτικών και δημοσιοποίηση αυτών, σχετικά με την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που σχετίζονται με το εν λόγω θέμα.

Ειδικότερα, ενδεικτικά προτείνεται:

- Ανάρτηση αφισών και διανομή ενημερωτικού υλικού και εντύπων με οδηγίες,
- Ανάρτηση του ενημερωτικού υλικού σε ιστοσελίδες Φορέων, ώστε οι ενδιαφερόμενοι πολίτες να έχουν την δυνατότητα αναζήτησης συμβουλών σχετικά με τα προβλήματα ψυχικής υγείας.
- Προβολή των μηνυμάτων και των στόχων της εκστρατείας για την Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας και ιδιαίτερα του μηνύματος «Νέοι άνθρωποι και ψυχική υγεία σε έναν κόσμο που αλλάζει» (Young people and mental health in a changing world) με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού, μέσω των δελτίων ειδήσεων και της διοργάνωσης ειδικών εκπομπών.
- Αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπου τα συμμετέχοντα μέλη έχουν την δυνατότητα να συζητούν, να μοιράζονται εμπειρίες και φωτογραφίες/video, με στόχο τη διάχυση πληροφορίας, την αλληλοϋποστήριξη και την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.

Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η ανάπτυξη διαλόγου – κατάθεσης ερωτημάτων προς φορείς ψυχικής υγείας, ή άλλους αρμόδιους φορείς σχετικά με τους ανωτέρω θεματικούς άξονες.

Ζ. Επισημαίνεται, ότι ιδιαίτερη έμφαση είναι απαραίτητο να δοθεί σε δράσεις και ενέργειες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του μαθητικού (παιδικού – εφηβικού) πληθυσμού, σχετικά με θέματα που αφορούν στην προαγωγή της ψυχικής υγείας των νέων και ειδικότερα στην αναγνώριση και στη διαχείριση συναισθημάτων σε μια καθημερινότητα με συνεχείς προκλήσεις, καθώς και στην ικανότητα προσαρμογής σε μεταβαλλόμενες καταστάσεις, όπως για παράδειγμα η απώλεια συγγενικού ή φιλικού προσώπου, η αλλαγή τοπικού περιβάλλοντος κλπ.

Η1. Προκειμένου να οργανωθούν και να υλοποιηθούν οι εν λόγω δράσεις και ενέργειες, προτείνεται, οι αρμόδιοι επαγγελματίες υγείας, όπως γενικοί ιατροί, παθολόγοι, παιδίατροι, ψυχίατροι, παιδοψυχίατροι, ιατροί δημόσιας υγείας,

νοσηλευτές –τριες, επισκέπτες-τριες υγείας, κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι κ.α., να συνεργαστούν σε κάθε επίπεδο με φορείς, υπηρεσίες, Νοσοκομεία, Δημόσιες Δομές παροχής Υπηρεσιών Π.Φ.Υ., Πρωτοβάθμιες Δομές Ψυχικής Υγείας, Φορείς Κοινωνικής Φροντίδας, ΟΤΑ, Συλλόγους, Μ.Κ.Ο./Α.μ.Κ.Ε., Κοι.Σ.Π.Ε., προσανατολισμένες σε θέματα ψυχικής των νέων ανθρώπων.

Η2. Οι δομές πρόληψης και ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης που εποπτεύονται από τη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας (Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ.) παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα www.psychargos.gov.gr

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς και επαγγελματίες υγείας, δύνανται να αναζητήσουν περισσότερες πληροφορίες για θέματα που σχετίζονται ευρύτερα με τον ψυχική υγεία, στους ακόλουθους ιστότοπους.

Διεθνείς Ιστότοποι:

<http://www.who.int/>

<http://ec.europa.eu>

www.weforum.org

<http://www.eufami.org>

www.gamian.eu

www.enwhp.org

Ιστότοποι στην Ελλάδα:

www.moh.gov.gr

www.psychargos.gov.gr

www.statistics.gr

www.pokoispe.gr

Οι αποδέκτες της παρούσας εγκυκλίου, παρακαλούνται να ενημερώσουν σχετικά τις υπηρεσίες και τους εποπτευόμενους Φορείς όπως και κάθε άλλο συνεργαζόμενο Φορέα, για την προώθηση των αναφερομένων κατά περίπτωση ενεργειών.

Επίσης, το Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του Υπουργείου Υγείας, παρακαλείται όπως εκδώσει δελτίο τύπου προκειμένου να ενημερωθούν σχετικά όλα τα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης.

Το παρόν έγγραφο αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας στην ενότητα **ΥΓΕΙΑ → ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ → ΔΡΑΣΕΙΣ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ → ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ-ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΗΜΕΡΕΣ.**

Οι Φορείς που θα οργανώσουν εκδηλώσεις, παρακαλούνται να ενημερώσουν σχετικά τις αρμόδιες Δ/σεις του Υπουργείου Υγείας (Δ/ση Ψυχικής Υγείας, Δ/ση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας/dipsy@moh.gov.gr, pfy3@moh.gov.gr).

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΒΑΡΔΑΡΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Προεδρία της Δημοκρατίας, Βασ. Γεωργίου Β΄2, τ.κ.10028 Αθήνα
2. Βουλή των Ελλήνων, Βασ. Σοφίας 2-6, τ.κ. 10021 Αθήνα
3. Ακαδημία Αθηνών, Ελ. Βενιζέλου 28, τ.κ.10679 Αθήνα
4. Υπουργεία, Δ/σεις Διοικητικού (για ενημέρωση υπηρεσιών και εποπτευόμενων φορέων)
5. Υπουργείο Υγείας
  - α) Όλες τις Υγειονομικές Περιφέρειες, Γραφ. κ.κ. Διοικητών (με την παράκληση να ενημερωθούν όλοι οι εποπτευόμενους φορείς τους).
  - β) Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας, Γραφ. κ. Διοικητή
  - γ) Ε.Ο.Π.Υ.Υ., Αποστόλου 12, Γραφ. κ. Προέδρου, 15123 Μαρούσι Αττικής
  - δ) Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, Παπαδιαμαντοπούλου και Θηβών 1, Τ.Κ. 11527, Αθήνα
  - ε) ΣΕΥΥΠ Γραφ. κ. Γεν. Επιθεωρητή
  - στ) ΚΕΕΛΠΝΟ, Γραφ. κ. Προέδρου, Αγράφων 3-5, 15123 Μαρούσι Αττικής
  - ζ) Γραφ. Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων
6. ΕΣΔΥ Γραφ. κ. Κοσμήτορος, Λ. Αλεξάνδρας 196, τ.κ. 11521, Αθήνα
7. Όλα τα ΑΕΙ και ΤΕΙ της Χώρας (για ενημέρωση Σχολών και Τμημάτων)
8. Γ.Ε.Σ. Δ/ση Υγειονομικού Λ. Κανελλοπούλου Π. 1 & Κατεχάκη, τ.κ. 11525, Αθήνα.
9. Γ.Ε.Α. Δ/ση Υγειονομικού Π. Κανελλοπούλου 3, τ.κ. 11525, Αθήνα
10. Γ.Ε.Ν. Δ/ση Υγειονομικού, Δεινοκράτους 70, τ.κ. 11521, Αθήνα
11. Περιφέρειες της Χώρας, Γραφ. κ.κ. Περιφερειαρχών (για ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών των Π.Ε.)
12. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Γραφ. κ.κ. Γεν. Γραμματέων (για ενημέρωση ΟΤΑ)
13. Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), Γ. Γενναδίου 8. 10678 Αθήνα

14. Ελληνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας, Παλαιολόγου 9 15124, Μαρούσι Αττικής
15. Πανελλήνιος Φαρμακευτικός Σύλλογος, Πειραιώς 134, 11854 Αθήνα (ενημέρωση Μελών)
16. Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος, Πλουτάρχου 3, και Υψηλάντους, 19675, Αθήνα (ενημέρωση Μελών)
17. Πανελλήνια Ένωση Ιατρών Δημόσιας Υγείας Λ. Αλεξάνδρας 215, 11623 Αθήνα
18. Ιατρική Εταιρεία Αθηνών, Μαιάνδρου 23 τ.κ.11525 Αθήνα (Ενημέρωση Επιστημονικών Εταιρειών)
19. Διαρκής Ιερά Σύνοδος Εκκλησίας της Ελλάδος, Ι. Γενναδίου 14, 11521 Αθήνα (για ενημέρωση Ι.Μ.)
20. Ψυχιατρική Εταιρεία Αθηνών, Παπαδιαμαντοπούλου 11, τ.κ. 11528, Αθήνα
21. Πανελλήνιος Ψυχολογικός Σύλλογος, Τζώρτζ 10 Πλ. Κάνιγγος, 10677, Αθήνα
22. Σύλλογος Ελλήνων Ψυχολόγων, Λ. Βασιλίσσης Αμαλίας 42, 10558, Αθήνα
23. Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδας, Βασ. Σοφίας 47, τ.κ. 10676, Αθήνα (ενημέρωση Μελών)
24. Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος, 3^{ης} Σεπτεμβρίου 19, τ.κ. 10432. Αθήνα
25. Σύλλογος Επιστημόνων Μαιών –των, Αρ. Παππά 2, τ.κ. 11521, Αθήνα, (ενημέρωση Μελών)
26. Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας, Παπαρηγοπούλου 15, τ.κ. 10561, Αθήνα (ενημέρωση Μελών)
27. Συνήγορος του Πολίτη, Χαλκοκονδύλη 17, τ.κ.10432, Αθήνα
28. Ε.Ε.Σ. Λυκαβηττού 1, 10672 Αθήνα
29. Ε.Φ.Κ.Α. Τμήμα Προληπτικής Ιατρικής, Αγίου Κωνσταντίνου 8, 10241 Αθήνα
30. Γενική Γραμματεία Μέσων Ενημέρωσης – Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας :
  - α) Για λογαριασμό Δημόσιας Τηλεόρασης β) Για λογαριασμό Δημόσιας Ραδιοφωνίας Αλεξάνδρου Πάντου και Φραγκούδη 11, 10163 Αθήνα (δύο (2) αντίγραφα του εγγράφου).
31. ANTENNA, Κηφισίας 10-12, 15125 Μαρούσι Αττικής
32. ALPHA TV, 40^ο χλμ Αττικής Οδού (Σ.Ε.Α. Μεσογείων, Κτίριο 6) Κάντζα Αττικής
33. STAR CHANNEL, Βιτανιώτη 36, 14564 Κάτω Κηφισιά Αττικής
34. ΑΘΗΝΑ 9,83 FM, Πειραιώς 100, 11854 Αθήνα

35. ANTENNA 97,2 FM, Κηφισίας 10-123 15125 Μαρούσι Αττικής
36. SKAI 100,3 FM, Φαληρέως 2 και Εθνάρχου Μακαρίου,18547,Ν.Φάληρο Αττικής.
37. ΕΣΗΕΑ Ακαδημίας 20, 10671, Αθήνα
38. Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ) Λεωφ. Ελ. Βενιζέλου 236, τ.κ.16341 (Με την υποχρέωση να ενημερώσουν τους Συλλόγους Μέλη)
- 39.Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Οργανώσεων για την Ψυχική Υγεία Ελ. Βενιζέλου 236, τ.κ. 16341 Ηλιούπολη .

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ (με ηλεκτρονική αλληλογραφία)

1. Γραφ. κ. Υπουργού Υγείας
2. Γραφ. κ. Αν. Υπουργού Υγείας
3. Γραφ. κ.κ. Γεν. Γραμματέων (3)
4. Γραφ. κ.κ. Προϊσταμένων Γεν. Δ/σεων (3)
5. Δ/σεις και Αυτοτελή Τμήματα του Υπουργείου
6. Δ/ση Ψυχικής Υγείας
7. Δνση Π.Φ.Υ & Πρόληψης